

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 133. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848147824/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

Solstraalefortælling. Der kan ikke være Tvivl om, at Overgangen fra gammel til ny Kost i mangt og meget er ensbetydende med en Dekadence.

Dette er i sig selv betænkeligt. Værre er det dog, at Ernæringens Føringelse kun er en tro Afspejling af den almindelige sociale og kulturelle Udvikling. Fødens Banalisering gaar jævnsides med Folkets Banalisering. Overalt holder den moderne Tid sit Indtæg, men stadig i sine ringeste og billigste Former. Hvad forudseende Folk længe har frygtet, er i disse Aar ved at blive til Virkelighed: Der begynder paa Færøerne at opstaa et Proletariat. Og dette sker samtidig med, at man i de andre nordiske Lande ser Proletariatet forsvinde.

Middelalderen varede paa Færøerne indtil 1856, det Aar, da den kongelige Monopolhandel ophævedes. Den Udvikling, som det øvrige Evropa har gennemgaaet i de sidste 400 Aar, har Færøerne maattet gennemløbe paa 80 Aar. Ikke blot i Ernæringen, men inden for alle Livets Forhold, træffer man Side om Side rent middelalderlige og rent moderne Typer. Paa en sælsom Maade ser man den moderne Udvikling i voldsom Forkortning. Hvor man endnu i Gaar maatte bære Tørvene hjem paa Ryggen over ensomme Fjeldvidder, behøver man i Dag kun at aabne for det elektriske Komfur — Fossen kan faa alle Bygdens Gryder til at koge! Desværre skal der blot en langt bredere Ryg til for at bære et eventyrligt Fremskridt end for at bære en Byrde Tørv. Det er den store Vanskelighed.

Udviklingen bedrager ofte. I mange Aar gik det tilsyneladende straalende. At Indbyggertallet er tredoblet, at et nyt søgaende Fiskeri har bragt Arbejde og Indtægter til Tusinder af Mennesker, at Øerne er aabnet for Omverdenen, og en hjemlig Købmandsstand er vokset frem, alt dette skulde jo synes gunstige Tegn, og i gode Fiskeaar kan man endnu føle en Slags Glædesrus over, hvor amerikansk dejligt det dog gaar paa Færøerne. Men det er efterhaanden let at se, at den sociale og kulturelle Udvikling ikke tilnærmelsesvis har holdt Trit med den tekniske, og denne skrigende Disharmoni